

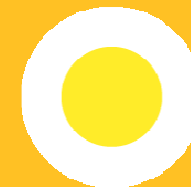
การวิเคราะห์และจำแนกรูปแบบการถ่ายทอด
ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่
ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

มณฑิภา บริบูรณ์

ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีภาษารวมชาติและความหมาย

หน่วยวิจัยวิทยาการสารสนเทศ

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

ขอบเขตเนื้อหา

- โครงสร้างชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่
- แนวทางการถ่ายถอดชื่อที่อยู่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
- วิธีการถ่ายถอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
- รูปแบบของการถ่ายถอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษที่พบในปัจจุบัน
- การวิเคราะห์การใช้ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
- การกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่างๆ
- สรุป

โครงสร้างชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่

- คำนามทั่วไป (Common Noun)
 - สถานที่ทางภูมิศาสตร์ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เขา ทะเล
 - สิ่งก่อสร้าง เช่น สะพาน อาคาร ถนน เขื่อน ศาลา
 - ที่ตั้งสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรมเฉพาะ เช่น วัด โรงเรียน โรงพยาบาล สนามเด็กเล่น
- คำนามเฉพาะ (Proper Noun) เช่น จุฬาลงกรณ์ รังสิต พหลโยธิน ศิริราช
- คำนามทั่วไป + คำนามทั่วไป เช่น ทำเนียบรัฐบาล
- คำนามทั่วไป+คำนามเฉพาะ / คำนามเฉพาะ + คำนามทั่วไป เช่น ตลาดรังสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คำนามทั่วไป+คำประเภทอื่นๆ เช่น ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ วังเวียงใหญ่

แนวทางการถ่ายทอดชื่อที่อยู่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

1. การทับศัพท์

ไทย->อังกฤษ (Romanization) เช่น ลาดพร้าว Lat Phrao, สุวรรณภูมิ Suvarnabhumi
พระราชนิยม

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

อังกฤษ->ไทย (Transliteration) เช่น เดอะมอลล์ The Mall, เซ็นทรัล Central

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

2. การแปล

ไทย->อังกฤษ เช่น
กระทรวงศึกษาธิการ Ministry of Education
ถนนวิทยุ Wireless Road
อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ Victory Monument

อังกฤษ->ไทย

วิธีการถ่ายทอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

1. การถ่ายทอดรูปเขียนแบบพระราชนิยมเพื่อแสดงที่มาของคำ พบในชื่อ ราชทินนาม และนามสกุลพระราชนาม
2. การถ่ายทอดเสียงตามประกาศของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา เพื่อแสดงเสียงอ่าน พบในคำไทยทั่วไป
3. การทับศัพท์ พบในคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
4. การแปล
5. การใช้ตามความนิยม

ตัวอย่างการถ่ายทอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทย เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่าง	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	รูปแบบของการถ่ายทอด
1	อำเภออุบลรัตน์	Amphoe Ubolratana	ถ่ายทอดด้วยเสียง. ถ่ายทอดจากรูปคำ
2	ศรีมหาสถ	Sri maho sot	ถ่ายทอดด้วยเสียง
3	โรงเรียนบ้านทุ่งมนี	BAN THUNG MANI SCHOOL	ถ่ายทอดด้วยเสียง, แพล
4	กรุงเทพปากช่อง	Bangkok Pakchong Hospital	ใช้ตามความนิยม, ถ่ายทอดด้วยเสียง
5	เซ็นทรัลเอนเนอรัล	Central General	ใช้คำเต็มจากภาษาอังกฤษ
6	เทียนรำ	THIARA	ใช้ภาษาอังกฤษที่ไม่ตรงกับภาษาต้นทาง
7	ชำสูง	Some Sung	เลียนแบบเสียงคำภาษาอังกฤษที่พ้องกับคำไทย

รูปแบบของการถ่ายทอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษที่พบในปัจจุบัน

Kankanandana

รูปแบบที่ 1 ถ่ายทอดรูปคำในนามสกุลพระราชทาน (มีกฎ)

เป็นการถ่ายทอดคำภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษโดยรักษารูปสะกดตามรากศัพท์จากภาษาบาลีสันสกฤตซึ่งจะใช้ในนามสกุลพระราชทานตามแนวพระราชนิยมของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เช่น กงกะนั้นนท์ Kankanandana

รูปแบบที่ 2 ถ่ายทอดรูปคำ (ไม่มีกฎ)

เป็นการเลียนแบบถ่ายทอดคำภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษโดยรักษารูปสะกดตามความเข้าใจของผู้ถ่ายทอด ไม่ใช่นามสกุลพระราชทานโดยตรง เช่น อุบล Ubol อนันต์พัฒนา Anantpattana

รูปแบบของการถ่ายทอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษที่พบในปัจจุบัน (ต่อ)

รูปแบบที่ 3 ทับศัพท์แบบอ้างอิงต้นฉบับ

คำภาษาไทยที่ทับศัพท์ภาษาอังกฤษ และใช้คำภาษาอังกฤษต้นทาง เช่น เซ็นทรัล Central

รูปแบบที่ 4 ทับศัพท์แบบไม่อ้างอิงต้นฉบับ

คำภาษาไทยที่ทับศัพท์ภาษาอังกฤษแต่ถ่ายทอดเป็นอักษรโรมันจากเสียงภาษาไทยอีกทอดหนึ่ง เช่น เทียร์่า
THIARA แทนการใช้คำต้นทางในภาษาอังกฤษ Tierra

รูปแบบของการถ่ายทอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษที่พบในปัจจุบัน (ต่อ)

รูปแบบที่ 5 ถ่ายทอดเสียงมีกฎ

เป็นการถ่ายทอดคำภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์ในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและประกาศราชบัณฑิตยสถาน เรื่อง การเขียนชื่อจังหวัด เขต อำเภอ และกิ่งอำเภอ และ เรื่อง หลักเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันแบบถ่ายเสียง เช่น อำเภอ Amphoe เขต Khet

รูปแบบที่ 6 ถ่ายทอดเสียงไม่มีกฎ

เป็นการถ่ายทอดคำภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษโดยการถ่ายทอดเสียงแต่ไม่เป็นไปตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและประกาศราชบัณฑิตยสถานฯ ซึ่งอาจเป็นเรื่องการแบ่งวรรคภายในคำ การใช้อักขระพิมพ์เล็กเมื่อขึ้นคำใหม่ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ปากช่อง Pakchong แต่ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ถ่ายทอดเป็น Pak chong

รูปแบบของการถ่ายทอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษที่พบในปัจจุบัน (ต่อ)

รูปแบบที่ 7 แปล

เป็นการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ เช่น อำเภอ แปลเป็น district

รูปแบบที่ 8 นิยม

เป็นการใช้คำภาษาอังกฤษตามที่มีใช้กันมานาน โดยคำภาษาไทยและคำภาษาอังกฤษไม่มีความเชื่อมโยงทางภาษาแต่มีที่มาจากประวัติศาสตร์และยังนิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบันเช่น กรุงเทพฯ Bangkok, สยาม Siam เป็นต้น

รูปแบบของการถ่ายทอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษที่พบในปัจจุบัน (ต่อ)

รูปแบบที่ 9 ผิด

เป็นการถ่ายทอดคำภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษแต่มีความผิดพลาดในเรื่องการสะกดคำภาษาอังกฤษ เช่น เวฬุ ถ่ายทอด WERU แต่ที่ถูกต้องควรจะเป็น WELU เพราะ ฬ ควรถ่ายทอดเป็นอักษรโรมัน I

รูปแบบที่ 10 ฟ้องเสียงระหว่างภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ

เป็นการถ่ายทอดคำภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษโดยใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ฟ้องเสียงกับคำภาษาไทย เช่น ชำ ถ่ายทอดเป็น some วันเพ็ญ One pen

การวิเคราะห์การใช้ชื่อที่อยู่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

ลำดับ	ชื่อที่อยู่และสถานที่ ภาษาไทย	ชื่อที่อยู่และสถานที่ภาษาอังกฤษ	รูปแบบ_ หน่วย ภาษา 1	รูปแบบ_ หน่วย ภาษา 2	รูปแบบ_ หน่วย ภาษา 3
1	อำเภออุบลรัตน์	Ubolratana District	1	7	
2	เจริญศิลป์	Charoen silp	5	2	
3	เซ็นทรัลเอนเนอร์ล	Central General	3	3	
4	โรงแรมมิตรภาพเทียนรำ	MITTRAPHAP THIARA HOTEL	5	4	7
5	เดิมนางนางบวช	Doembang nangbuat	6	6	
6	กรุงเทพ	Bangkok General	8	0	
7	บ่อเวฬุ	BO WERU	5	9	
8	ชำสูง	Some sung	10	6	

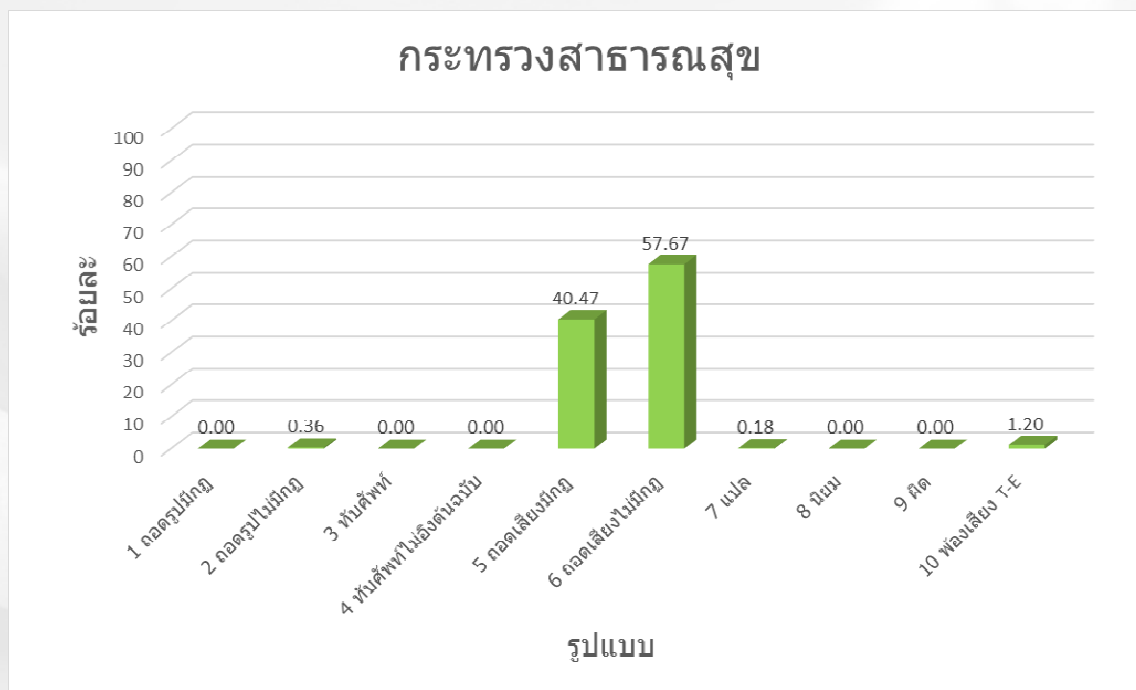
การกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

รูปแบบการถ่ายถอดภาษาไทยเป็นอังกฤษ	สาธารณสุข	คมนาคม	คลัง	ขนส่งมวลชน	Wiki	ประกันชีวิต
1 ถอดรูปมีกฎ	0	65	6	18	42	2
2 ถอดรูปไม่มีกฎ	6	39	0	10	24	72
3 ทับศัพท์	0	2171	0	459	62	46
4 ทับศัพท์ไม่อิงต้นฉบับ	0	35	0	0	0	0
5 ถอดเสียง/มีกฎ	673	30135	1941	625	3921	147
6 ถอดเสียง/ไม่มีกฎ	959	860	7	31	126	243
7 แปลา	3	5448	1004	786	462	67
8 นิยม	0	85	1	16	2	23
9 ผิด	20	42	3	6	10	7
10 พ้องเสียง T-E	2	0	0	0	0	0
รวม	1663	38880	2962	1951	4649	607

การกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (ต่อ)

รูปแบบการถ่ายถอดภาษาไทยเป็นอังกฤษ	นามสงเคราะห์	สถานีรถไฟ	ด้านตุลาการ	กรมท่าอากาศยาน	สถานีขนส่ง	ท่าเรือและเมืองท่า
1 ถอดรูปมีกฎ	46	5	0	0	0	0
2 ถอดรูปไม่มีกฎ	46	0	7	0	0	4
3 ทับศัพท์	42	8	18	0	0	25
4 ทับศัพท์ไม่อิงต้นฉบับ	0	0	0	0	0	0
5 ถอดเสียงมีกฎ	455	1487	154	117	4	240
6 ถอดเสียงไม่มีกฎ	571	16	11	23	1	10
7 แอปส	1857	54	116	23	6	29
8 นิยม	276	5	7	0	0	3
9 ผิด	11	0	3	2	0	0
10 ฟ้องเสียง T-E	2	0	1	2	0	0
รวม	3306	1575	317	167	11	311

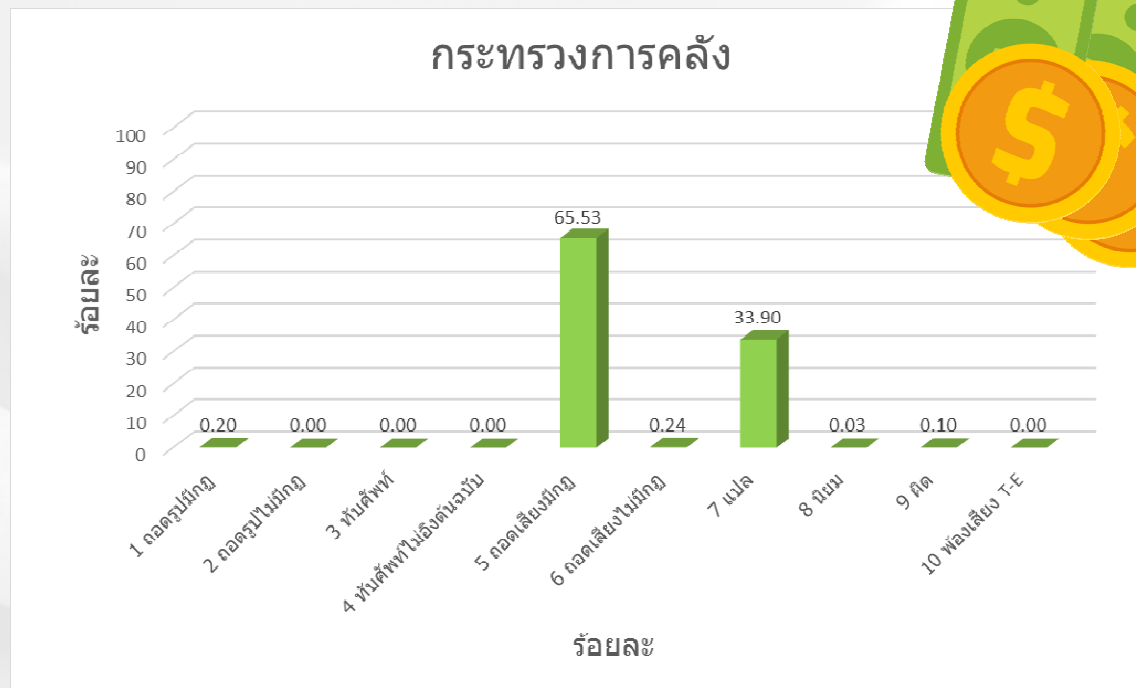
แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

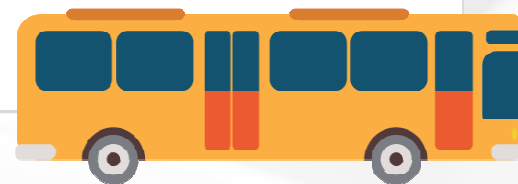
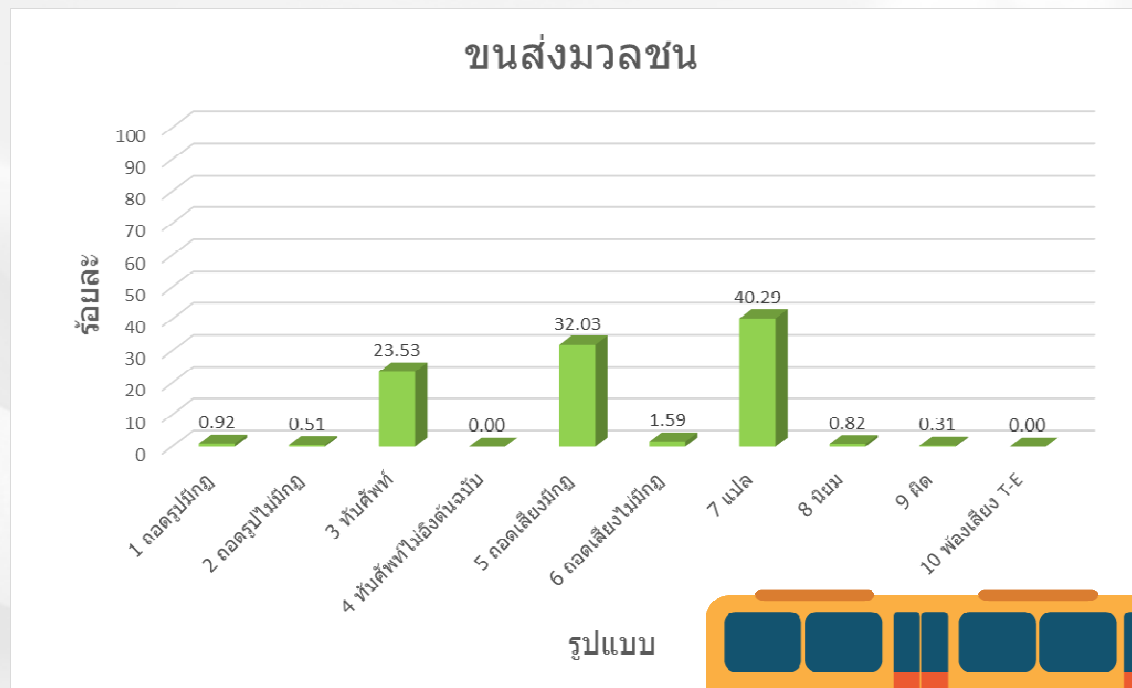
แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

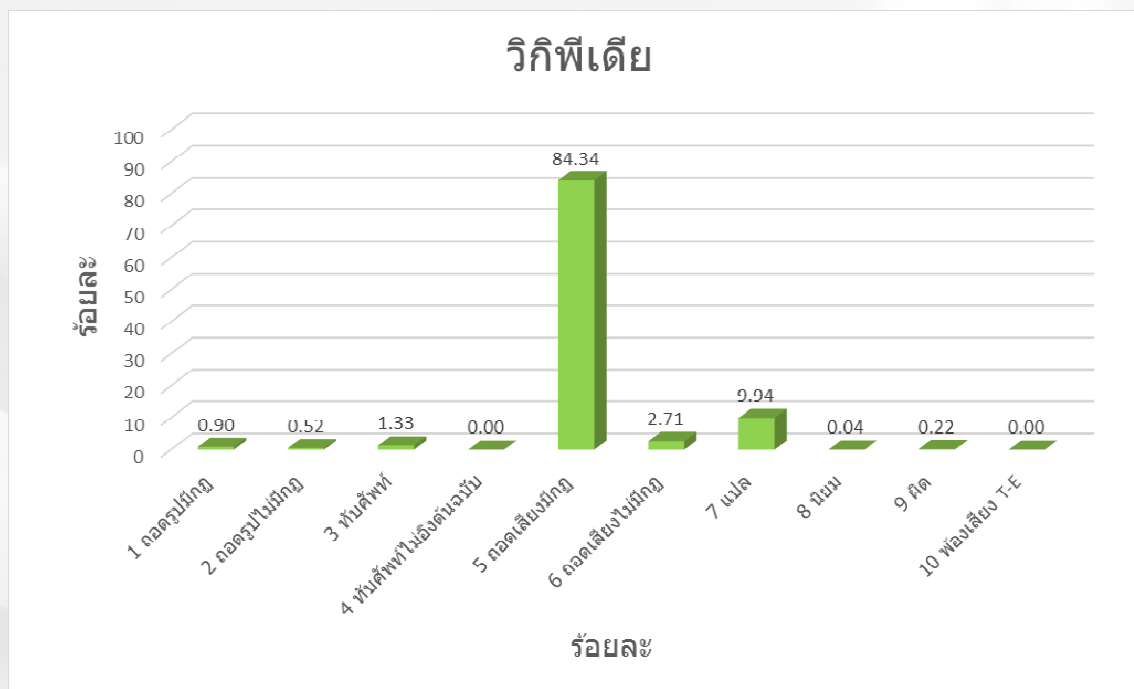
แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

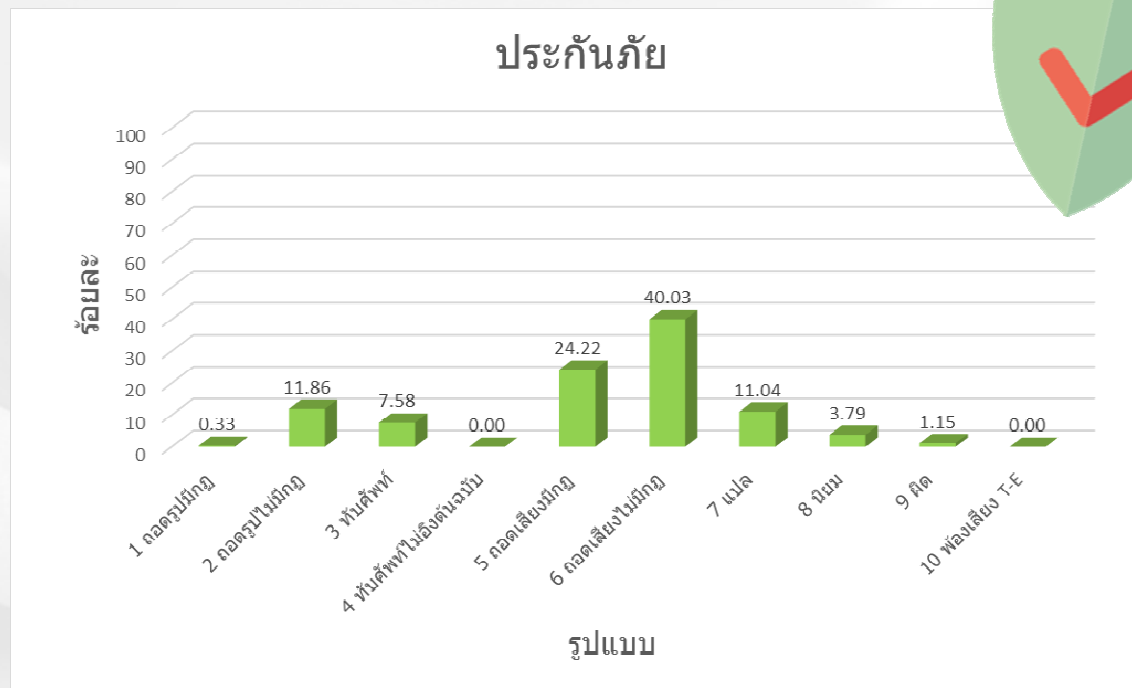
แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

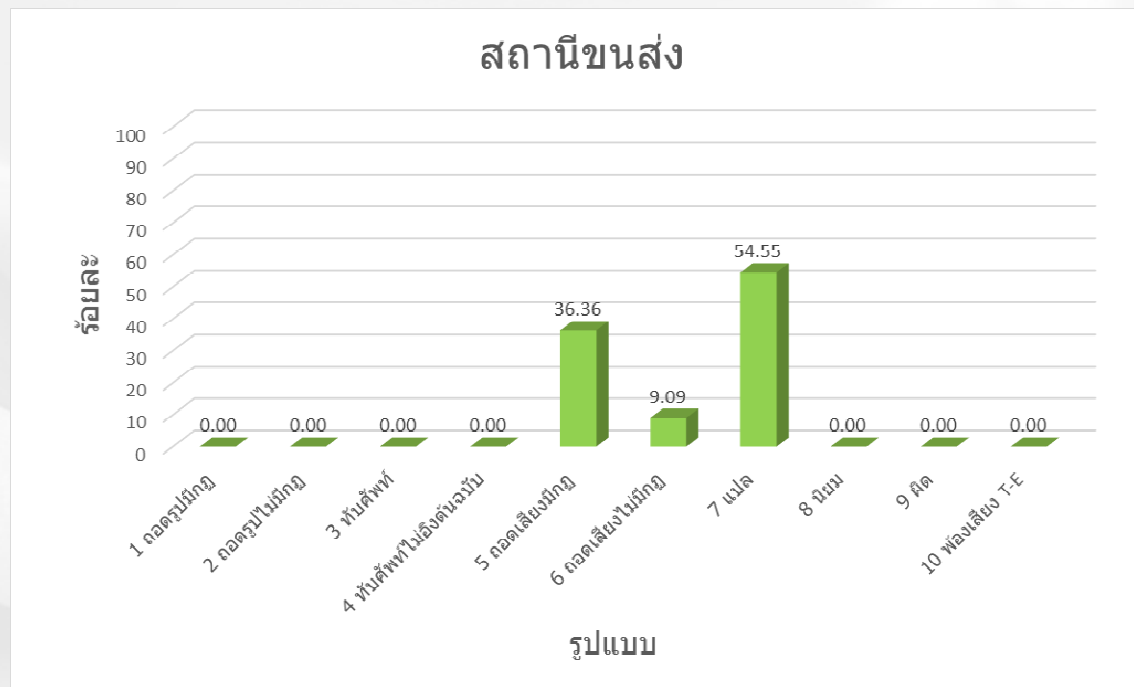
แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

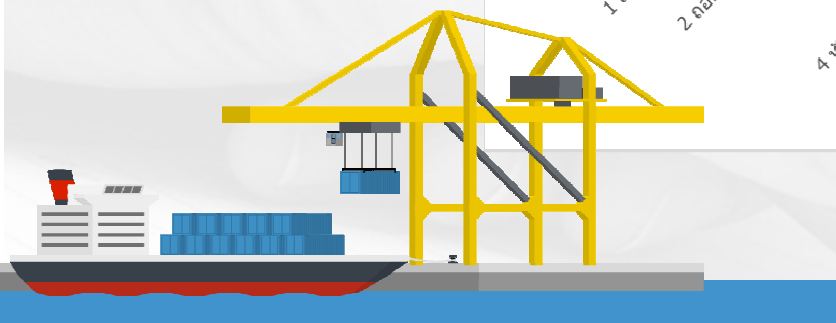
แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

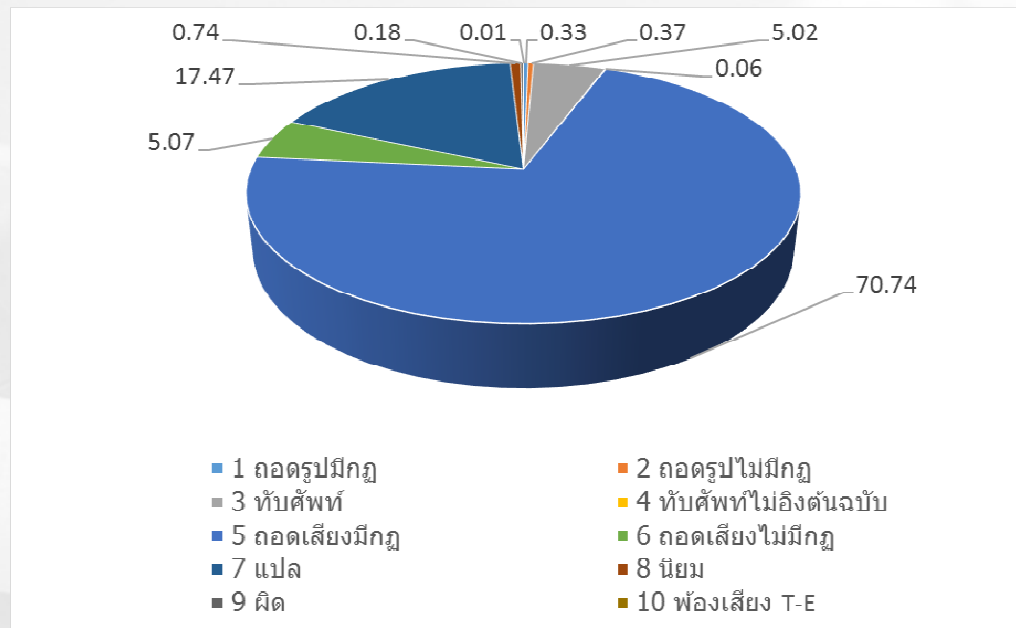
แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

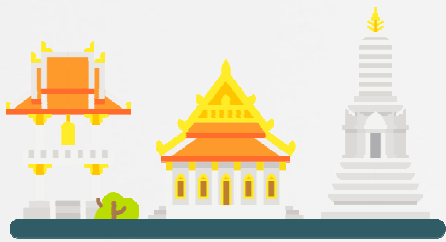
แผนภูมิแสดงการกระจายของการใช้รูปแบบการถ่ายถอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

ภาพรวมการใช้รูปแบบการถ่ายทอด ชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

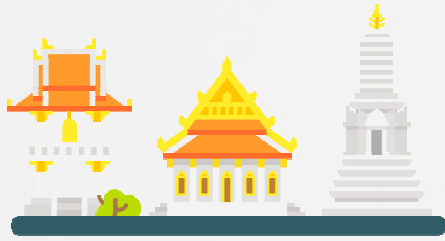
สรุป

รูปแบบการถ่ายถอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษด้วยการถ่ายถอดเสียง ตามประกาศของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาเป็นรูปแบบที่ใช้กันมากที่สุดถึงร้อยละ 70.74 มีทั้งที่เป็นคำนามเฉพาะ เช่น รังสิต Rangsit, ปากช่อง Pak Chong และคำนามสามัญ เช่น ถนน Thanon, วัด Wat

รูปแบบการถ่ายถอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษด้วยการแปลพบร้อยละ 17.47 โดยส่วนใหญ่จะเป็นการแปลคำนามทั่วไป เช่น โรงเรียน School, โรงพยาบาล Hospital, สถานีตำรวจ Police Station โดยใช้ร่วมกับคำนามเฉพาะ เช่น ชุมทางบ้านภาชี Ban Phachi Junction หากเป็นชื่อหน่วยงานหลักระดับกระทรวง กรม มักเป็นการแปลทั้งคำ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ Ministry of Education

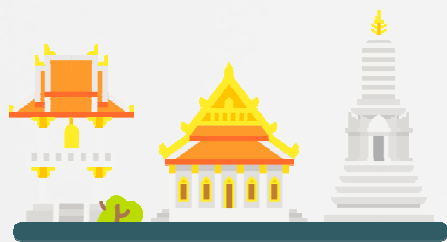
สรุป (ต่อ)

รูปแบบการถ่ายถอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษด้วยการถ่ายถอดเสียงที่ไม่เป็นไปตามประกาศของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา พบร้อยละ 5.07 ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการแบ่งวรรคระหว่างคำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคำสมาส เช่น ชลบุรี Chonburi (Chon Buri) ความลักลั่นในการใช้อักษรโรมันตัวพิมพ์ใหญ่และตัวพิมพ์เล็ก เช่น ปากช่อง Pak chong (Pak Chong)

รูปแบบการถ่ายถอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษซึ่งไม่เป็นไปตามกฎ แต่เป็นที่นิยมใช้กันทั่วไป พบร้อยละ 0.74 แต่มีคำที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ กรุงเทพฯ Bangkok, พัทยา Pattaya, สยาม Siam และ พระราม Rama

สรุป (ต่อ)

จากข้อมูลพบว่ามีคำนามสามัญบางคำถูกใช้ทั้งการถ่ายถอดเสียงและการแปล เช่น

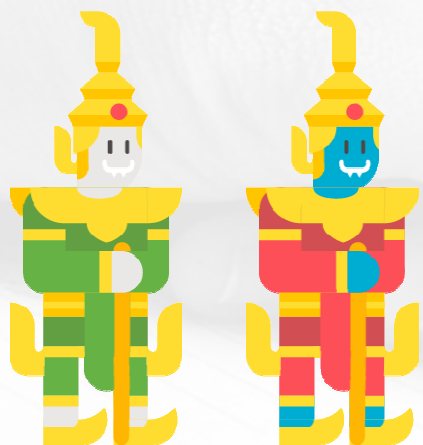
ถนน-Thanon-Road

ตลาด-Talat-Market

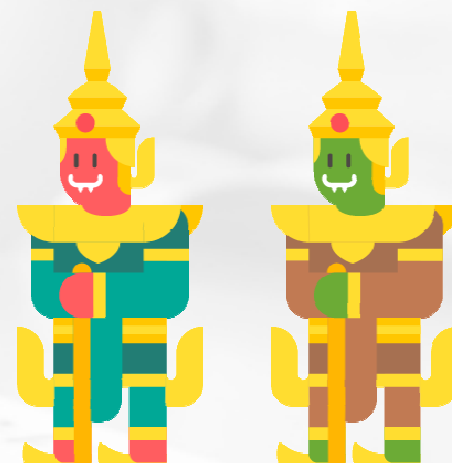
ในการใช้คำเหล่านี้ในชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ในอนาคตจะต้องมีการพิจารณาว่าการถ่ายถอดและการแปลมีความแตกต่างกันอย่างไร และมีเงื่อนไขการใช้อย่างไรจึงจะเหมาะสม

คำถามทิ้งท้าย

“จะถ่ายถอดชื่อที่อยู่และชื่อสถานที่ภาษาไทยเป็น
อังกฤษอย่างไร
เพื่อให้เป็นแบบเดียวกัน”

ETDA
นพช.
www.eta.or.th

THANK YOU

ETDA
เอทดา
www.eta.or.th

